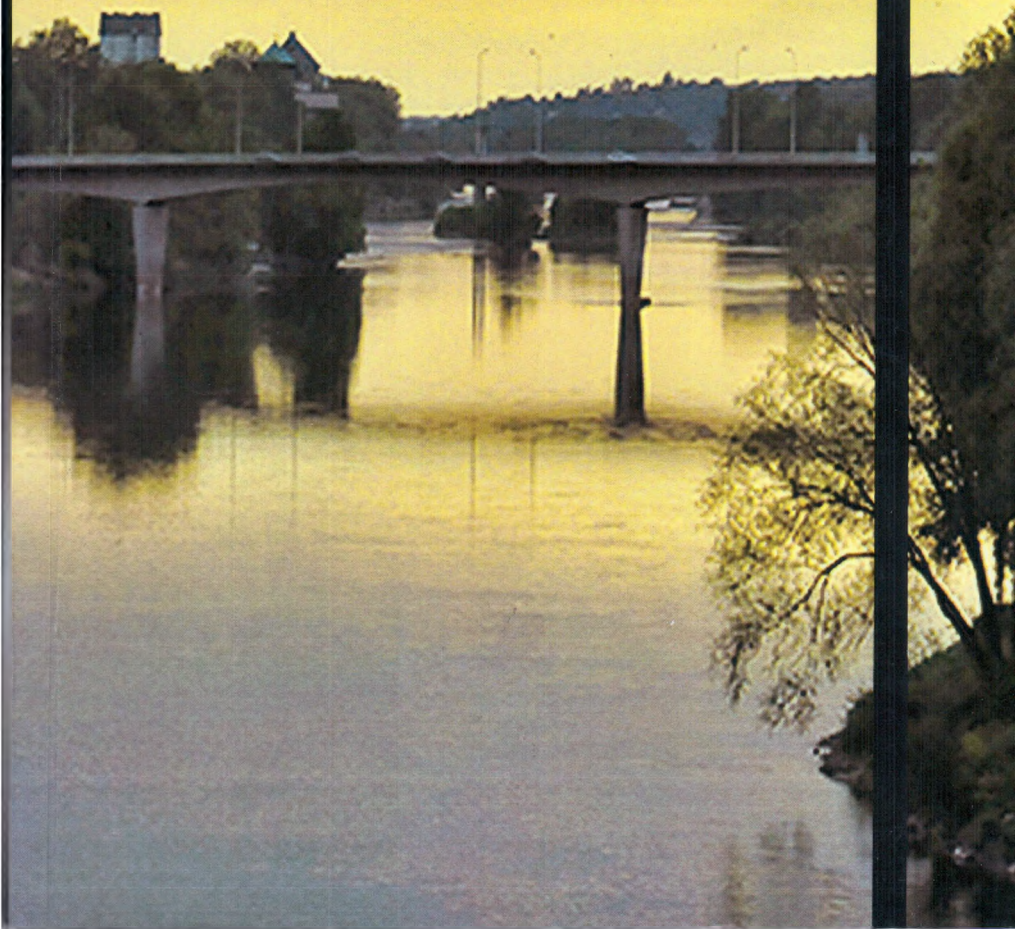

Маменко А.М., Емец З.В.

ОСНОВИ РИБООХОРОНИ ТА РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

(навчальний посібник)

УДК

Навчально-методичний посібник розробили і підготували:
доктор с.-г. наук Маменко О.М.,
кандидат с.-г. наук Ємець З.В.

Під редакцією О.М. Маменко

Рецензенти: доктор с.-г. наук, професор Тертишний О.С.- зав. кафедри
прикладної біології і водних біоресурсів ХДЗВА.

доктор біологічних наук, професор Білецький Є.М.- зав.
кафедри зоології і ентомології ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

кандидат біологічних наук, доцент Васенко О.Г.- заступ-
ник директора з наукової роботи Українського науково-
дослідного інституту екологічних проблем.

Затверджено

вченою радою Харківської державної зооветеринарної академії

Протокол № від « » 2010 р.

У навчальному посібнику відповідно до типових програм ВНЗів сільсько-господарського профілю узагальнений і систематизований фактичний науково-практичний матеріал, що містить визначення, предмет і завдання навчальної дисципліни «Основи рибоохорони». Також висвітлено систему охорони навколишнього природного середовища та охорони рибогосподарських водойм від забруднення та інших шкідливих впливів. Наведено матеріали з охорони водних живих ресурсів та біологічні основи регулювання рибальства. Узагальнено способи захисту риб та їх молоді від потрапляння до водозабірних споруд; загальнодержавні законодавчі акти та відомчі нормативно-правові документи з рибоохорони; правове забезпечення регулювання рибальства; відповідальність за порушення законодавства з рибоохорони; структуру органів рибоохорони і матеріально-технічне забезпечення рибоохорони; види діяльності, права та функціональні обов'язки працівників системи рибоохорони. Надано рекомендації щодо освоєння методики розрахунку збитків, заподіяних рибному господарству внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з обліку риб під час масової загибелі від забруднення водойм, порушення гідрологічного режиму, бракон'єрського впливу тощо.

Для студентів, фахівців організацій і установ сільськогосподарського профілю.

ЗМІСТ

Передмова	6
Розділ 1. Вступ: предмет, функції і задачі	8
1.1. Сутність і значення водних ресурсів	8
1.2. Водні ресурси та їх використання	8
1.3. Мета, завдання курсу «Основи рибоохорони»	9
1.4. Історичний розвиток рибоохорони	10
1.5. Найбільш пріоритетні для України проблеми водних живих біологічних ресурсів та їх подолання	17
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ	19
РОЗДІЛ 2 Охорона рибогосподарських водойм від забруднення та інших шкідливих впливів	20
2.1. Законодавство України з охорони водойм від забруднення	20
2.2. Якість природних вод, основні джерела їх забруднення, методи та системи очищення	21
2.2.1. Кисневе голодування як фактор забруднення водойм	22
2.2.2. Фактори, що перешкоджають розвитку водних екосистем	22
2.2.3. Стічні води	23
2.2.4. Наслідки попадання стічних вод у водойми	26
2.3. Заходи щодо боротьби із забрудненням водних ресурсів	23
2.3.1. Природне очищення водойм	27
2.3.2. Методи очищення стічних вод	28
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ	30
РОЗДІЛ 3 Система охорони навколишнього природного середовища	31
3.1. Державне регулювання відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища	31
3.2. Нормативно-правові акти, які регулюють відносини у сфері охорони навколишнього природного середовища	34
3.2.2. Об'єкти правової охорони навколишнього природного середовища	35
3.2.3. Управління в галузі охорони навколишнього природного середови- ща	36
3.2.4. Загальне, спеціальне використання природних ресурсів та додер- жання екологічних вимог при використанні природних ресурсів	36
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ	38
РОЗДІЛ 4. Охорона водних живих ресурсів та біологічні основи регулю- вання рибальства	39
4.1. Загальнодержавна програма розвитку рибного господарства України	39
4.2. Сучасний стан та особливості розвитку рибного господарства	41

4.3. Океанічне рибальство.....	46
4.4. Промисел риби та інших водних живих ресурсів в Азовському і Чорному морях та внутрішніх водоймах.....	47
4.5. Товарне рибництво.....	48
4.6. Відтворення риби та інших водних живих ресурсів.....	49
4.7. Охорона водних живих ресурсів та регулювання рибальства.....	50
4.8. Правила промислового рибальства.....	52
4.8.1. Порядок здійснення промислу в районі Правил промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України.....	56
4.9. Порядок здійснення аматорського і спортивного рибальства.....	67
4.9.1. Лов (добування) водних живих ресурсів.....	70
4.9.2. Контроль за дотриманням правил рибальства та система органів рибоохорони.....	71
4.10. Порядок оформлення органами рибоохорони матеріалів про адміністративні правопорушення.....	72
4.10.1. Розгляд справ про адміністративні правопорушення.....	73
4.10.2. Діловодство в справах про адміністративні правопорушення.....	74
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ.....	78
РОЗДІЛ 5. Способи захисту риб та їх молоді від потрапляння до водозабірних споруд.....	79
5.1. Рибозахисні заходи та обладнання.....	80
5.2. Типи та види рибозахисних споруд.....	81
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ.....	83
РОЗДІЛ 6. Загальнодержавні законодавчі акти.....	84
6.1. Водний кодекс України.....	84
6.1.2. Дежавне управління і контроль у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.....	90
6.1.3. Економічне регулювання раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.....	94
6.1.4. Права та обов'язки водокористувачів.....	98
6.1.5. Експлуатація водогосподарських систем та користування землями водного фонду.....	104
6.1.6. Відповідальність за порушення водного законодавства.....	112
6.2. Закон України «Про тваринний світ».....	114
6.2.1. Відповідальність за порушення законодавства України в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу.....	114
6.3. Закон України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них».....	120
6.4. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України».....	124
6.5. Інструкція про порядок спеціального використання риби та інших водних живих ресурсів.....	134
6.5.1. Порядок установа лімітів.....	138
6.5.2. Порядок виділення квот.....	139

6.5.3. Порядок видачі дозволів та талонів для здійснення дослідного лову.....	143
6.5.4. Порядок вилучення риби та інших водних живих ресурсів.....	145
6.5.5. Порядок ведення промислового журналу.....	147
6.5.6. Порядок скасування дозволів, тимчасового призупинення реєстрації талонів.....	149
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ.....	170
РОЗДІЛ 7 Структура органів рибоохорони.....	171
7.1. Права державних органів рибоохорони.....	173
7.2. Порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення, носіння і використання вогнепальної зброї, боєприпасів та спеціальних заходів державними інспекторами органів рибоохорони Головривоводу Державного комітету рибного господарства України.....	176
7.2.1. Придбання вогнепальної зброї і бойових припасів.....	176
7.2.2. Перевезення зброї і бойових припасів.....	183
7.2.3. Зберігання, облік, видача і використання вогнепальної зброї, бойових припасів і спеціальних засобів.....	179
7.2.4. Носіння і використання вогнепальної зброї, боєприпасів і спеціальних засобів.....	182
7.4. Діяльність громадських інспекторів рибоохорони.....	185
7.5 Іхтіологічна служба рибоохорони.....	188
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ.....	189
РОЗДІЛ 8. Методика визначення збитків, що були заподіяні рибним ресурсам.....	190
КОНТРОЛЬНІ ТЕСТОВІ ПИТАННЯ.....	195
Положення про модульно-рейтингову систему навчання студентів і оцінювання їх знань з навчальної дисципліни «Основи охорони праці».....	196
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	203